

Gemeente Brummen

BELEIDSPLAN GLADHEIDSBESTRIJDING

2012 - 2017

Beleidsplan Gladheidsbestrijding

Versiedatum : 2 mei 2012 bij B&W-advies BW12.0116

Kenmerk : INT12.0685

Vastgesteld : in de raadsvergadering van , bij besluit met kenmerk RB12.0030

0.	SAMENVATTING	3
1.	INLEIDING.....	4
2.	KADERS.....	5
2.1	Aanleiding.....	5
2.2	Wettelijke verantwoordelijkheden.....	5
3.	BELEID.....	6
3.1	Integrale visie	6
3.2	Duurzaamheid.....	7
3.3	Aanpak gladheidsbestrijding	7
3.3.1	Mechanische gladheidsbestrijding	7
3.3.2	Handmatige gladheidsbestrijding.....	8
3.3.3	Verantwoordelijkheid inwoners	8
3.3.4	Gladheidsbestrijding bij evenementen.....	9
3.4	Indeling wegen	9
3.5	Fasering in gladheidsbestrijding	9
3.6	Gladheidsbestrijding bij extreme omstandigheden	11
3.6.1	Sneeuwval	11
3.6.2	Noodscenario.....	11
3.7	Jaarlijkse herziening strooiroutes.....	11
3.8	Ontwikkelingen	12
3.8.1	Nat-zout methode	12
3.8.2	Gladheidsbestrijding fietspaden.....	12
3.8.3	Automatisering gladheidsbestrijding	12
4.	UITVOERING	14
4.1	Afspraken en uitgangspunten.....	14
4.2	Werkwijze en operationele aspecten	14
4.3	Meldingen overlast en gevaarlijke situaties	14
5.	KOSTEN.....	15
6.	COMMUNICATIE	16
6.1	Interne communicatie.....	16
6.2	Externe communicatie.....	16
6.3	Afstemming met andere wegbeheerders	16
7.	EVALUATIE.....	17
8.	LITERATUUR.....	18
9.	BIJLAGEN	19
9.1	Uitvoeringsplan gemeente Brummen	20

0. SAMENVATTING

De gemeente Brummen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de wegen die bij haar in beheer zijn. Eén van de taken is het begaanbaar maken en houden van de wegen bij wintergladheid. In het gladheidsbestrijdingsplan 2012 – 2017 staat het beleid voor de komende vijf jaar. Bij dit plan hoort een uitvoeringsplan.

Het doel van gladheidsbestrijding is dat het openbare leven zo normaal mogelijk door gaat als het door de weersomstandigheden glad is. Redenen om de gladheid te bestrijden zijn:

- Het bevorderen van de verkeersveiligheid van de weggebruiker;
- Het optimaliseren van de doorstroming van het verkeer bij winterse omstandigheden;
- Het op peil houden van hoofdroutes, schoolroutes, busroutes, routes voor nooddiensten en naar zorginstellingen.
- De zorgplicht van de gemeente.

De procesbeheerder wegen en verkeer is verantwoordelijk voor de juiste uitvoer van de gladheidsbestrijding.

Om financiële en milieuredenen worden niet alle wegen gestrooid. Welke wegen worden aangepakt en in welke volgorde dat gebeurt, staat in het beleidsplan en uitvoeringsplan.

Er wordt rond de gladheidsbestrijding een communicatieplan gebruikt, dat zowel op interne en externe partners is gericht, als op de inwoners van Brummen.

De totale kosten voor de gladheidsbestrijding verschillen per winterseizoen. Ze bestaan uit vaste en variabele kosten. Het budget is voldoende om de werkzaamheden in een gemiddelde winter uit te voeren.

Het beleid wordt elke 5 jaar geëvalueerd. Daarnaast is er elk jaar na de gladheidsperiode (1 november - 15 april) een evaluatie van het uitvoeringsplan. In de evaluatie worden onder andere de verwachtingen van de belangrijkste klantgroepen en ketenpartners over de gladheidsbestrijding meegenomen.

1. INLEIDING

Nederlandse winters zijn in het algemeen niet erg koud, maar juist kwakkelweer zorgt vaak voor gevaarlijke gladheid. Ook is er niet vaak sprake van aanhoudende gladheid door extreem winterse omstandigheden. De recente winters van 2009-2010 en 2010-2011 zijn daarop uitzonderingen die ons weer scherp bij de les brengen.

De samenleving stelt steeds hogere eisen aan de gladheidsbestrijding. Er wordt verwacht dat veiligheid, doorstroming van het verkeer en bereikbaarheid ook onder winterse omstandigheden op peil zijn. Een andere ontwikkeling is de verdergaande juridificering van de maatschappij. Wegbeheerders worden steeds vaker aansprakelijk gesteld voor vermeende gebreken aan de weg.

De gemeente Brummen is op grond van de Wegenwet verantwoordelijk voor het onderhoud van de gemeentelijke wegen. Als weggebruikers schade ondervinden doordat de gemeente niet aan deze verantwoordelijkheid voldoet, kunnen ze de gemeente aansprakelijk stellen. Het bestrijden van gladheid behoort tot de voorwaarden om aansprakelijkheid te voorkomen. Om aan de zorgplicht te voldoen, is het uitvoeren van een vastgesteld gladheidsbestrijdingsplan van belang.

2. KADERS

2.1 Aanleiding

De gemeente Brummen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de wegen die bij haar in beheer zijn. Een van de taken is het begaanbaar maken en houden van de wegen bij wintergladheid. In het “Beleidsplan gladheidsbestrijdingsplan 2012-2017” staat het gladheidsbestrijdingsbeleid voor de komende vijf jaar. Bij deze nota hoort een uitvoeringsplan. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

Het doel van gladheidsbestrijding is dat het openbare leven zo normaal mogelijk door gaat als het door de weersomstandigheden glad is. Redenen om de gladheid te bestrijden zijn:

- Het bevorderen van de verkeersveiligheid van de weggebruiker;
- Het optimaliseren van de doorstroming van het verkeer bij winterse omstandigheden;
- Het op peil houden van hoofdroutes, schoolroutes, busroutes, routes voor nooddiensten en naar zorginstellingen;
- De zorgplicht van de gemeente.

Beleidskeuzes van de gemeente staan in de tekstkaders.

Het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding geeft aan hoe en op welke wegen de gladheid wordt bestreden. De gemeentelijke strooiroutes zijn de feitelijke uitwerking van het beleid en geven de te strooien wegen en fietspaden aan.

2.2 Wettelijke verantwoordelijkheden

De gemeente is beheerder van de meeste openbare wegen op haar grondgebied in de gemeente Brummen. De taken van het Rijk en de Provincie op dit gebied beperken zich tot hoofdwegen buiten de bebouwde kom. De gemeentelijke plicht tot het onderhouden van wegen volgt uit de Wegenwet en de Wegenverkeerswet. De hieruit voortvloeiende zorg voor het in goede en veilige staat houden van wegen, geldt ook voor de bestrijding van gladheid door winterse omstandigheden.

Een belangrijk aandachtspunt is dat de gemeente voor gladheidsbestrijding een inspanningsverplichting heeft en geen resultaatverplichting. Er moet een adequate gladheidsbestrijding zijn. Daarbij mag de gemeente een afweging maken op basis van verkeersveiligheid, milieubelasting en de beschikbare financiële middelen.

Gemeenten hebben op grond van het Burgerlijk Wetboek (art. 6:174) een risicoaansprakelijkheid als wegen en fietspaden niet voldoen aan eisen die er gegeven de omstandigheden aan kunnen worden gesteld. Deze wettelijke bepaling houdt ook in dat van verkeersdeelnemers verwacht mag worden dat ze hun verkeersgedrag aan winterse omstandigheden aanpassen. De gemeente brengt dit onder de aandacht van weggebruikers via gemeentethuis, de website en tijdens extreme weersomstandigheden via persberichten.

- De gemeente heeft voor gladheidsbestrijding een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting (artikel 16 van de Wegenwet)
- De gemeenten heeft op grond van het Burgerlijk Wetboek (art. 6:174) een risicoaansprakelijkheid als wegen en fietspaden niet voldoen aan eisen die er gegeven de omstandigheden aan kunnen worden gesteld.

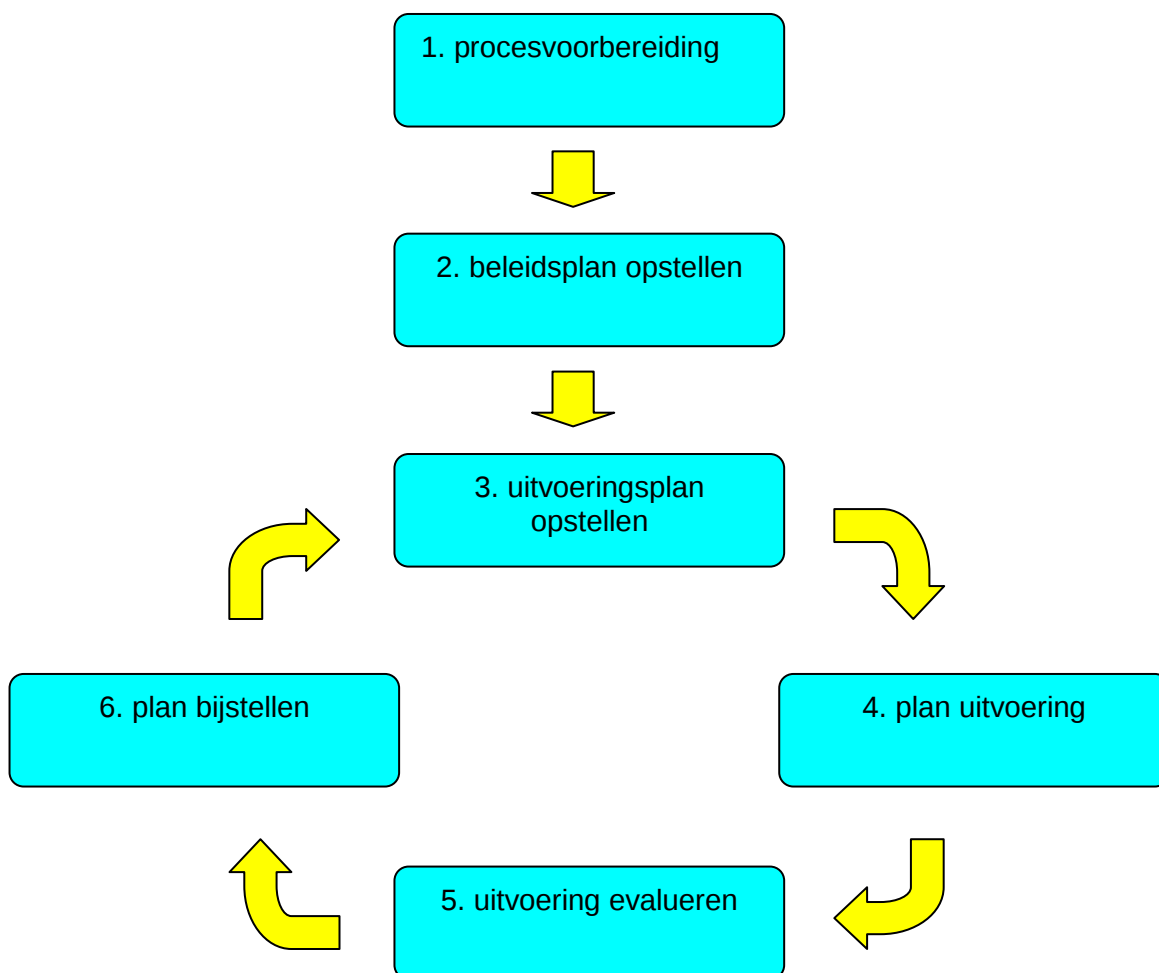
3. BELEID

3.1 Integrale visie

Bij het opstellen van het beleid gebruikt Brummen de “Leidraad Gladheidsbestrijdingplan” van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, weg-, en waterbouw (CROW). Doel van de leidraad is om een integrale visie voor gladheidsbestrijding op te stellen. Daarbij gelden de volgende algemene uitgangspunten:

- De veiligheid van de weggebruiker staat voorop;
- De gladheidsbestrijding dient om onder winterse omstandigheden de verkeersveiligheid, doorstroming van het verkeer en de bereikbaarheid op peil te houden.

Bij het vastleggen van het beleid in een beleidsplan en een uitvoeringsplan volgt de gemeente het volgende proces:

De gemeente Brummen keist er voor om conform de Leidraad Gladheidsbestrijding (CROW) een beleidsnota en een uitvoeringsplan op te stellen.
Het gladheidsbestrijdingsplan wordt elke vijf jaar geëvalueerd en het uitvoeringsplan jaarlijks.

3.2 Duurzaamheid

De gemeente wil het milieu zo veel mogelijk ontzien en let daarom bij de gladheidsbestrijding op de milieueffecten. Dat gebeurt op verschillende manieren. In de eerste plaats worden niet alle wegen gestrooid. Bij de keuze waar de gladheid wordt bestreden, houdt de gemeente rekening met de milieuwetgeving.

Het van het groot belang dat de werkzaamheden efficiënt worden uitgevoerd, met andere woorden: met zo weinig mogelijk materiaal en middelen een gewenst resultaat te behalen. De strooiers van de gemeente Brummen zijn uitgevoerd als snelheidsafhankelijke wielstrooiers, waarbij het zout ongeacht de rijnsnelheid nauwkeurig in een gewenst aantal grammen per m² kan worden gedoseerd. De norm waarvan uitgegaan wordt is de norm die het CROW aangeeft in haar publicatie nr. 152: Gladheid, preventie en bestrijding, tabel 4.4 doseringsaanbeveling wegzout bij verschillende gladheidstypen.

Beplantingen in bermen en groenvakken grenzend aan de strooiroutes ondervinden hinder van zout dat in de beplanting terecht komt. Het meeste zout komt als spatzout in het plantsoen en onttrekt vocht aan de beplanting. In de winters waarin veel gestrooid wordt is er als gevolg van het zout uitdroging en het afsterven van wegbegeleidende beplanting waarneembaar. Direct na de strooiseizoenen van 2009-2010 en 2010-2011 is om deze reden een middel in de beplanting toegepast (Redubac) om de aanwezige overmaat aan zout versneld uit te laten spoelen. Deze maatregel heeft zichtbaar effect gehad op de beplanting.

De gemeente heeft ook enkele zandwegen in beheer en onderhoud. Deze wegen worden niet gestrooid. Zandwegen zijn niet geschikt voor behandeling met dooimiddelen. De toplaag van de zandweg wordt zacht en het dooivocht kan niet door de bevroren ondergrond weglopen. Dit heeft tot resultaat dat weg modderig wordt en onberijdbaar voor langzaamverkeer en de meeste vormen van gemotoriseerd verkeer. Daarnaast zal de weg hersteld moeten worden nadat de vorst uit de grond is. Dit komt boven op de reguliere vorstschade reparaties aan zandwegen. Tevens veroorzaakt het zout een ernstige milieu belasting omdat het zout vermengt raakt met het zandpakket. Dit zal over een lange periode blijven uitspoelen naar de ondergrond en bermen. Aangezien de zandwegen met name in een natuurlijke omgeving liggen is de verstoring van het natuurlijk evenwicht met zout ongewenst.

- Voor de gladheidsbestrijding wordt zout als dooimiddel gebruikt;
- Om het milieu minimaal te belasten wordt gestreefd naar een beperkt en gericht strooien met een minimale dosering zout;
- De gemeente strooit géén zandwegen.

3.3 Aanpak gladheidsbestrijding

3.3.1 Mechanische gladheidsbestijding

De gladheid wordt in Nederland bestreden door te strooien met een dooimiddel (wegenzout, NaCl). Sneeuw wordt verwijderd met sneeuwplougen of rolbezems. Voor het doeltreffend bestrijden van de wintergladheid is het belangrijk goed inzicht te hebben in de verschillende oorzaken van de gladheid, zoals:

- Het bevriezen van een natte weg (gladheid door bevriezing);
- Condensatie van vocht uit de lucht op het wegdek (gladheid door condensatie);
- Gladheid door neerslag: sneeuw, ijzel, hagel en mist.

Wintergladheid kan op twee manieren met zout worden bestreden, namelijk preventief (nat-zout methode) of curatief (droog-zout methode). Voordelen van preventief strooien zijn, dat het zout eerder werkt, en dat er in veel omstandigheden minder zout nodig is bij een strooibeurt. In de praktijk is 7 g/m² natstrooien ongeveer even effectief als 15-20 g/m² droogzoutstrooien.

Er zijn echter een aantal belangrijke nadelen. De nat-zoutmethode is duurder; er wordt vanwege de preventieve bestrijding immers vaker uitgerukt. En bij uitblijvende gladheid wordt er “voor niets” gestrooid.

Daarbij is het materieel van de gemeente Brummen niet uitgerust voor de nat-zoutmethode. Om nat te kunnen strooien moeten de strooiers van de gemeente Brummen uitgerust worden met een sproeiinstallatie, een opslagtank voor de bevochtigingvloeistof en een extra elektronische schakeling voor de besturing van het bevochtigingproces.

De gemeente Brummen kiest bewust voor het strooien van droogzout, curatief strooien.

Met deze methode kan de gemeente Brummen haar gladheidsbestrijding doeltreffend, relatief goedkoop en eenvoudig uitvoeren. De veiligheid wordt ruimschoots gewaarborgd met curatieve strooiacties.

- De gemeente strooit de routes mechanisch met de droog-zout methode;
- Er wordt curatief gestrooid.

3.3.2 Handmatige gladheidsbestrijding

Op sommige plaatsen kan gladheid niet met een strooiwagen worden aangepakt.

Dat is ondermeer het geval bij openbare voorzieningen, winkelcentra, bushaltes, seniorencomplexen, afvalvoorzieningen, oversteekplaatsen, knelpunten in fietsroutes, trappen en rioolkolken.

De handmatige gladheidsbestrijding heeft geen prioriteit en vindt alleen plaats nadat het reguliere strooiwerk is voltooid, er personele capaciteit is en de gladheid langer dan één dag aanhoudt. Het werk wordt overdag uitgevoerd door buitendienstmedewerkers. De procesbeheerder wegen en verkeer besluit wanneer er handmatige gladheidsbestrijdingsacties worden uitgevoerd.

In het uitvoeringsplan zijn de locaties opgenomen waar de handmatige gladheidsbestrijding plaatsvindt.

- De handmatige gladheidsbestrijding vindt plaats nadat het reguliere strooiwerk is voltooid, er personele capaciteit is en de gladheid langer dan één dag aanhoudt;
- Handmatige gladheidsbestrijding vindt alleen plaats tijdens de dagdienst.

3.3.3 Verantwoordelijkheid inwoners

In het verleden stond in veel gemeentelijke APV's dat burgers de plicht hebben om bij gladheid de openbare stoep voor hun woning vrij van ijs en sneeuw te houden. Vanwege de moeilijkheid van handhaven (jurisprudentie) en op grond van Europese bepalingen (het aanzetten tot werk) is de gladheidbepaling uit de Model-APV van de VNG gehaald. Daarom is de bepaling geschrapt uit vele gemeentelijke APV's, zo ook in Brummen. Er is geen mogelijkheid deze verplichting weer op te nemen. Dit neemt niet weg dat het nuttig en raadzaam is als bewoners zelf een deel van de stoep sneeuw- en ijsvrij houden. Tijdens de winterperiode vraagt de gemeente hier op een positieve manier aandacht voor via de media.

De gemeente plaatst op diverse plaatsen zoutbakken om dit te faciliteren. Het betreft met name locaties bij seniorenwoningen waar in de uitrukfasen geen gemeentelijke strooiwagens komen, waar de handmatige gladheidsbestrijding niet direct uitgevoerd kan worden en waar een maatschappelijk belang gediend is. In het uitvoeringsplan zijn de locaties opgenomen waar de zoutbakken worden geplaatst.

Als er zouttekort ontstaat en er geen zicht is op aanvulling van de voorraad, wordt de uitgifte van zout voor het handmatig strooien gerantsoeneerd. De zoutbakken worden dat niet meer of beperkt gevuld.

- De gemeente roept op tot maatschappelijke verantwoordelijkheid van inwonersroutes bijgladheidsbestrijding via de media;
- Inwoners en instellingen kunnen gebruik maken van zoutbakken.

3.3.4 Gladheidsbestrijding bij evenementen

Evenementen zijn niet standaard in de routes voor gladheidsbestrijding opgenomen. Als een organisator een strooiactie verlangt, kan hij of zij dat aangeven op de aanvraag voor de evenementenvergunning. De procesbeheerder wegen en verkeer beoordeelt of de gladheidsbestrijding ingepast kan worden in de strooiroutes of dat de organisatie gladheidsbestrijdingsmiddelen ter beschikking worden gesteld. Voor en tijdens het evenement stemmen de procesbeheerder wegen en verkeer en de organisator van het evenement de overeengekomen gladheidsbestrijding af.

- Organisatoren van evenementen kunnen bij de aanvraag van de vergunning gladheidsbestrijding aanvragen;
- Voor en tijdens het evenement stemmen de procesbeheerder wegen en verkeer en de organisator van het evenement de overeengekomen gladheidsbestrijding af.

3.4 Indeling wegen

Het materieel en het personeel zijn afgestemd op een goede aanpak van de gladheid. De strooiroutes worden zo nodig aangepast als er straten worden aangelegd of heringericht.

In de afgelopen jaren is bekeken welke maatregelen nodig zijn om risico's door gladheid te beperken. Nagenoeg alle gevaarlijke wegen of extra gevoelige weggedeelten zijn opgenomen in het uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan worden de prioriteiten en bijbehorende routes uitgewerkt.

De strooiroutes zijn gebaseerd op hoofdlijnen van bereikbaarheid, namelijk:

- Hoofdwegenstructuur;
- Hoofdfietsroutes;
- Schoolroutes, busroutes, routes voor nooddiensten en naar zorginstellingen.

Daarnaast zijn ook wegen opgenomen die een minder hoge prioriteit hebben, maar die belangrijk zijn voor ondernemers en inwoners van Brummen. Dat zijn ondermeer.

- Wegen op bedrijventerreinen
- Uitvalswegen binnen en buiten de bebouwde kom.

De strooiroutes zijn gebaseerd op hoofdlijnen van bereikbaarheid, zoals de hoofdwegenstructuur, de hoofdfietsroutes en routes voor nooddiensten.

3.5 Fasering in gladheidsbestrijding

De uitvoering van de gladheidsbestrijding kent 3 fasen:

1. Plaatselijke gladheid.
2. Normale gladheid.
3. Extreme gladheid.

Fase 1: Er wordt een korte periode van gladheid verwacht met vooral incidenteel gladde wegen.

Bij deze fase worden alleen weggedeelten gestrooid die bij temperaturen rond het vriespunt als eerste glad worden. In het uitvoeringsplan wordt aangegeven welke locaties dit betreffen.

Fase 2: Er wordt een relatief korte periode van gladheid verwacht met gladheid op alle wegen.

Bij normale gladheid worden alle beschikbare wagens ingezet. De hoofdroutes worden gestrooid. Elke strooieenheid heeft bij normale gladheid zijn eigen route. Daarbij horen de doorgaande wegen binnen en buiten de bebouwde kom, fietspaden, schoolroutes, busroutes, routes voor nooddiensten, wegen naar zorginstellingen, industrieterreinen en begraafplaatsen.

Fase 3: Er wordt een aanhoudende periode van gladheid verwacht met vaak aanhoudende neeslag.

Bij extreme gladheid worden, net als bij normale gladheid, alle voor de gladheidbestrijding beschikbare voertuigen ingezet. Zonodig gebruikt men dan ook sneeuwschuivers. En eventueel aangevuld met handmatige gladheidsbestrijding. In hoofdstuk 3.6 wordt verder ingegaan op dit onderwerp.

Tabel 1: Indeling van wegen en fietspaden met strooiprioriteit

Categorie	maximum- snelheid (km/h)	kenmerken	Verkeersfunctie	strooiprioriteit
Gebiedsontsluitingsweg	50-80	2x1 rijstroken, rijbaanscheiding	stromen	<i>delen in fase 1 fase 2</i>
Erftoegangsweg I	50-60	1 rijloper, onderbroken kantmarkering, geen asmarkering	stromen en uitwisselen	<i>delen in fase 1 fase 2</i>
Industriegebied	50	Geen aparte rijstroken	uitwisselen	<i>fase 2</i>
Overige wegen	30-50	Geen aparte rijstroken, fiets op rijbaan	uitwisselen, woongebied	<i>delen in fase 1 fase 2</i>
Hellingen en bruggen	50-80	Variabel	stromen en uitwisselen	<i>fase 1 en fase 2</i>
Hoofd fietsverbindingen	n.v.t.	Regelmatig gebruik. Vrijliggend of aansluitend aan wegen.	stromen en uitwisselen	<i>delen in fase 1 fase 2</i>
overige fietsroutes	n.v.t.	regelmatig gebruik of recreatief gebruik	uitwisselen en recreatief	<i>delen in fase 2</i>
Winkelgebieden, pleinen (wacht-, verblijfplaatsen)	30 stapvoets	plein of 30km-zone	Verblijven en uitwisselen	<i>delen in fase 3 handmatig</i>

- Zandwegen worden niet gestrooid.

3.6 Gladheidsbestrijding bij extreme omstandigheden

3.6.1 Sneeuwval

Sneeuw van meer dan vijf centimeter dikte en langdurige sneeuwval komen in ons land weinig voor. Bovendien is sprake van grote lokale verschillen, zodat de weersverwachtingen soms tekort schieten. Maar als zich zware sneeuwval voordoet, kan dit ernstige gevolgen hebben. Voor drie typen situaties zijn acties beschreven:

1. *Standaard situatie:* Kortdurende sneeuwval tot enkele centimeters. Normale aanpak van gladheidsbestrijding. Geen bijzondere inzet noodzakelijk;
2. *Bijzondere situatie:* Aanhoudende sneeuwval tot maximaal vijf centimeter. De normale aanpak, fase 2, wordt aangevuld met sneeuwschuiven met sneeuwplougen en zoutstrooien in de hoogste dosering (20 gr/m²). Mogelijk met aanvulling van handmatige gladheidsbestrijding conform het uitvoeringsplan;
3. *Extreme situatie:* Aanhoudende sneeuwval met sneeuw van ruim meer dan vijf centimeter. Het "communicatieplan gladheidsbestrijding" is van toepassing. Via de media worden de weggebruikers en inwoners geïnformeerd over de aanpak van de gladheidsbestrijding.

In aanvulling op de aanpak van sneeuw tot 5 cm, wordt er op specifieke locaties handmatige gladheidsbestrijding uitgevoerd. In het uitvoeringsplan is deze aanpak uitgewerkt. Indien noodzakelijk wordt er extra materieel ingezet.

3.6.2 Noodscenario

De gemeente stelt een noodscenario in als sprake is van:

- Een extreme situatie in combinatie met enorme verkeersdruk, waardoor ook de strooivoertuigen vast komen te staan;
- Extreme sneeuwval (meer dan 20 cm sneeuw);
- Extreme ijzel;
- Zouttekort. Er is sprake van een zouttekort bij een voorraad van 100 ton zout of minder en de verwachting dat de voorraad niet op korte termijn kan worden aangevuld.

In deze situaties is het niet mogelijk binnen de gestelde tijden de gladheid te bestrijden. De prioriteit ligt dan bij het begaanbaar houden van de belangrijkste wegen. De gemeentelijke organisatie schaal in de lijn op. In overleg met de procesbeheerder wegen en verkeer wordt bepaald op welk moment het noodscenario in werking treedt. Als dat gebeurd gaat er het een persbericht uit en komt het als mededeling op de gemeentelijke website.

Er wordt een noodscenario worden ingesteld indien fase 3 niet meer toerijkend is. Op dit punt schaal de gemeentelijke organisatie in lijn op en wordt er een noodplan opgesteld. Communicatie via website, sociaal media en een persbericht.

3.7 Jaarlijkse herziening strooiroutes

Wegen en fietspaden worden ingedeeld in een fase volgens de uitgangspunten vermeld in paragraaf 3.3. Deze indeling staat in het uitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan wordt ieder jaar geëvalueerd. Indien noodzakelijk wordt deze aangepast

Het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding wordt jaarlijk geëvalueerd en indien nodig aangepast.

3.8 Ontwikkelingen

De huidige middelen die ter beschikking staan zijn afdoende om een goede gladheidbestrijding uit te voeren in de gemeente. Toch zijn er verbeterpunten te noemen in het proces van de gladheidbestrijding. Verbeterpunten die door verandering van aanpak of door automatisering kunnen worden verbeterd.

3.8.1 Nat-zout methode

Natstrooien is een overweging in verband met duurzaamheid. In theorie wordt er minder zout per strooiroute in het milieu gebracht.

Bij natstrooien wordt droogzout vochtig gemaakt met een kleine hoeveelheid pekkel, alvorens het wordt uitgestrooid op de weg. Het voordelen hiervan is, dat het zout eerder werkt, en dat er in veel omstandigheden minder zout nodig is bij een strooibeurt.

In de praktijk is 7 g/m² natstrooien ongeveer even effectief als 15-20 g/m² droogzoutstrooien.

Maar er zijn een aantal belangrijke nadelen. De nat-zoutmethode is duurder; er wordt vanwege de preventieve bestrijding immers vaker uitgerukt. En bij uitblijvende gladheid wordt er “voor niets” gestrooid.

Daarbij is het materieel van de gemeente Brummen niet uitgerust voor de nat-zoutmethode. Om nat te kunnen strooien moeten de strooiers van de gemeente Brummen uitgerust worden met een sproeiinstallatie, een opslagtank voor de bevochtigingvloeistof en een extra elektronische schakeling voor de besturing van het bevochtigingproces.

Het beoogde financieel voordeel, door het besparen van zout, wordt grotendeels teniet gedaan. Enerzijds door het vaker uitrukken en anderzijds door het inkopen van pekkelwater of grondstoffen voor het maken van pekkelwater.

De gemeente Brummen borgt de veiligheid ruimschoots met curatieve gladheidbestrijding. Er is geen noodzaak om de nat-zout methode in te voeren.

3.8.2 Gladheidbestrijding fietspaden

In de afgelopen jaren zijn fietspaden, in verband met een dreigend tekort aan zout, gespreid met een zout-wateroplossing. Deze methode is goed bevallen. De gladheid op fietspaden is hierdoor beter te bestrijden. Het strooien van droogzout op fietspaden is minder effectief omdat het zout onvoldoende wordt ingereken.

Het is waardevol te overwegen deze strooimethode vaker of zelfs regulier in te zetten voor de bestrijding van gladheid op fietspaden. De gemeente heeft geen voorzieningen voor de opslag van het zout-wateroplossing. In het verleden is dit opgelost door het plaatsen van een tijdelijke opslagvoorziening.

3.8.3 Automatisering gladheidbestrijding

Nieuwe ontwikkelingen en technieken worden op de voet gevolgd. Bijzondere aandacht gaat uit naar automatiseringssystemen zoals Autologic. Hierbij worden de strooifuncties automatisch bediend. De chauffeur wordt op basis van GPS-navigatie langs een vooraf gedefinieerde strooiroute geleid. Strooibreedte, dosering etc. worden gedurende de route automatisch ingesteld aan de hand van GPS-coördinaten. Hierdoor kan efficiënter gestrooid worden en bespaart de gemeente zout. Tevens is het mogelijk om meer personeel in te zetten. Een chauffeur hoeft de route niet helemaal te kennen om toch correct en efficiënt te strooien.

Ook systemen die de strooigegevens vastleggen zijn interessant. Met deze systemen is controle op de te strooien route optimaal. Er kan altijd aangetoond worden of er wel of niet gestrooid is. Met name is dit van belang bij juridische kwesties maar ook indien het strooien wordt uitbesteed geeft dit de mogelijkheid regie te voeren.

Het invoeren van dit systeem is ingrijpend en duur. Het is daarom niet verstandig het huidige materieel om te bouwen naar een volledig digitaal proces.

Maar de toekomstige digitalisering van de gladheidbestrijding is een feit. De gemeente Brummen dient

zich hierop voor te bereiden. Bij aanschaf of vervanging van materieel moet rekening worden gehouden met de voorbereidingen voor deze toekomstige ontwikkelingen.

4. UITVOERING

4.1 Afspraken en uitgangspunten

De gemeente voert de gladheidsbestrijding uit met eigen personeel, ondersteund door ingehuurd materieel en personeel.

De prestatie-eisen en uitgangspunten met betrekking tot de uitvoering:

- Adequate gladheidsbestrijding gedurende de winterperiode van 1 november tot 15 april op basis van een 24-uurs piketdienst;
- De eerste auto is binnen 30 minuten op de route. De totale reactietijd op de oproep mag maximaal 60 minuten bedragen;
- De totale uitvoeringstijd, uitgaande van plaatselijke en normale gladheid, is maximaal 3 uur;
- De strooiacties worden zoveel mogelijk tijdens kantoortijden en in de avonduren uitgevoerd. Dit om de kosten van de uitruk te drukken en te voldoen aan Arbo-wetgeving.

De uitvoeringsperiode van de gladheidsbestrijding loopt van 1 november tot 15 april.
--

4.2 Werkwijze en operationele aspecten

Het uitrukken voor een preventieve strooiactie gebeurt op grond van de weersverwachting van programmatuur van een meteorologisch bedrijf. Dit bedrijf meldt winterse neerslag uiterlijk twee uur tevoren aan de procesbeheerder wegen en verkeer en de piketdienst. De piketdienst geeft opdracht voor de strooiacties. De procesbeheerder wegen en verkeer en de piketdienst informeren ook andere wegbeheerders en hulpdiensten. De pikethouder inspecteert op mogelijk kritieke momenten enkele gladheidsgevoelige weggedelen in de gemeente en neemt aan de hand van deze waarnemingen actie. Meldingen van de provincie, buurgemeenten of derden worden eveneens als indicator voor een mogelijke uitruk gebruikt (de provincie, gemeente Apeldoorn en Zutphen strooien nat/preventief).

De strooiacties worden vastgelegd in logboekformulieren door de piketdienst en actieformulieren door de uitvoerende medewerker buitendienst. De logboek- en actieformulieren worden na het einde van de dienstweek ingeleverd bij de procesbeheerder wegen en verkeer gladheidsbestrijding.

Door accurate administratie wordt een eventuele aansprakelijkheid gemotiveerd weerlegd
--

4.3 Meldingen overlast en gevaarlijke situaties

Als burgers/bedrijven overlast ervaren of gevaarlijke situaties willen melden, kunnen ze terecht bij het gemeentelijk meldpunt. Dat kan telefonisch, of digitaal via de website.

Als een straat waarover een melding komt niet in het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding is opgenomen, beoordeelt de procesbeheerder wegen en verkeer de situatie. Op gevaarlijke plekken wordt de gladheid alsnog aangepakt.

Buiten kantoortijden komen de meldingen binnen bij de storingsdienst. De pikethouder oordeelt dan of deze melding incidenteel afgedaan kan worden of dat een uitrukfase 1, 2 of 3 in gang gezet moet worden.

Ook de meldkamer van de politie kan zeer onveilige situaties melden. Ook hier wordt gewogen of gladheidsbestrijding zinvol en noodzakelijk is en wordt waar nodig handelend opgetreden.

5. KOSTEN

De kosten voor gladheidsbestrijding zijn uit te splitsen in vaste kosten en variabele kosten. De variabele kosten zijn afhankelijk van het aantal benodigde strooibeurten en verschillen dus per winterseizoen.

Voor de gladheidsbestrijding is jaarlijks circa € 147.000 beschikbaar (begroting 2012). Het huidige budget is voldoende voor een “gemiddelde” winterperiode. Bij een winterseizoen waarin veel wordt gestrooid, is de kans groot dat er een overschrijding van het budget plaatsvindt. De procesbeheerder wegen en verkeer beheert het budget en koppelt bij mogelijke overschrijding dit terug bij de manager van de afdeling. Bij aanhoudende gladheid en uitputting van het budget kan in overleg met de portefeuillehouder besloten het strooiprogramma aan te passen.

Jaarlijks worden tijdens de evaluatie de gemaakte kosten in beeld gebracht en vergeleken met het begrote budget.

Voor een “gemiddelde” winter is het budget voldoende om de gekozen gladheidsbestrijdingsbeleid uit te voeren.

Afwijkingen in de gladheidsbestrijding zullen incidenteel worden opgelost.

6. COMMUNICATIE

Voor zowel betrokkenen binnen de organisatie als weggebruikers is het van belang dat informatie over de gladheidsbestrijding tijdig en efficiënt wordt overgebracht. Intern dient het communicatietraject ten behoeve van de gladheidsbestrijding op heldere wijze te zijn vastgelegd in een procedure. Iedereen moet weten wat er in geval van gladheid van hem verwacht wordt.

6.1 Interne communicatie

Intern moet het communicatietraject voor de gladheidsbestrijding op heldere wijze zijn vastgelegd. Iedereen moet weten, wat er in geval van gladheid van hem of haar wordt verwacht. Het uitvoeringsplan wordt onder de aandacht gebracht bij de uitvoerende teams en bij de contractpartners (uitvoerende aannemers mechanische gladheidsbestrijding).

Op dagen, dat er gestrooid wordt, is er dagelijkse interne communicatie. Deze bestaat ook uit het rapporteren van uitgevoerde gladheidsbestrijdingsacties. Deze rapportages omvatten de uitgevoerde actie, de weersituatie en de verwachting voor de komende 24 uur en eventuele bijzonderheden. In het communicatieplan staan de taken en verantwoordelijkheden beschreven van de procesbeheerder wegen en verkeer.

6.2 Externe communicatie

Van belang is het tijdig informeren van de burgers, hulpdiensten en bedrijven over de aanpak van de gladheidsbestrijding binnen de gemeente. Ook relevante informatie van aangrenzende wegbeheerders wordt meegenomen. Daarnaast is het gewenst om weggebruikers, inwoners en bedrijven te attenderen op wenselijk gedrag of eventuele eigen verplichtingen. De aanpak is uitgewerkt in het communicatieplan gladheidsbestrijding (onderdeel Uitvoeringsplan).

6.3 Afstemming met andere wegbeheerders

Een integrale visie is van belang zodat de verschillende wegbeheerders dezelfde uitgangspunten hanteren. Voorkomen moet worden dat het strooibeleid wijzigt indien een gedeelte van de weg onder een andere beheerder valt.

Om dit te bewerkstelligen wordt jaarlijks met de omliggende gemeenten en de provincie overlegd en worden de strooiroutes op elkaar afgestemd. Het betreffend de gemeenten Apeldoorn, Rheden, Voorst en Zutphen.

De weggebruiker moet er te allen tijde van op aan kunnen wat hij kan verwachten bij optredende gladheid. Verschil van aanpak bij buurgemeenten of provincie kan verwarring opleveren en dus mogelijke ongevallen.

7. EVALUATIE

In het cyclische proces van planvorming en uitvoering gladheidsbestrijding vindt de evaluatie van het beleidsplan plaats na een periode van 5 jaar, dus uiterlijk in 2017.

Elk jaar is er na het einde van de gladheidperiode (1 november - 15 april) een evaluatie van het uitvoeringsplan.

In de jaarlijkse evaluatie van het uitvoeringsplan komen de volgende onderdelen aan de orde:

1. Communicatie (alle betrokkenen op de hoogte, afstemming andere wegbeheerders, rapportages en opschaling goed afgestemd);
2. Gesignaleerde veiligheidsrisico's;
3. Opgetreden wijzigingen in prioriteit en strooiroutes;
4. Organisatie (verantwoordelijkheden duidelijk, normen alarmering gehaald, overdracht);
5. Verbeterpunten uitvoerende medewerkers;
6. Juridische aspecten (klachten en eventuele schadeclaims);
7. Arbo en veiligheid (werkzaamheden uitgevoerd volgens plan en rooster);
8. Financiën (gemaakte kosten, verhouding tot budget).

De evaluaties wordt schriftelijk vastgelegd en vormen een uitgangspunt voor een gewijzigd beleids- of uitvoeringsplan. Indien het uitvoeringsplan als gevolg van de evaluatie aangepast dient te worden wordt deze ruim voor het nieuwe strooiseizoen voorgelegd aan en vastgesteld door het college. .

8. LITERATUUR

1. Gladheid: preventie en bestrijding, CROW publicatie 152, oktober 2000
2. Juridische aspecten van de wintergladheidsbestrijding, Infoblad Integraal Beheer Openbare Ruimte, nummer 2 van CROW, 2003
3. Leidraad Gladheidsbestrijdingsplan CROW publicatie 236, september 2006

9. BIJLAGEN

9.1 Uitvoeringsplan gemeente Brummen